

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

RAPPORT VAN BEVINDINGEN STELSELONDERZOEK 2012-2013

SALTO basisschool Reigerlaan

Plaats : Eindhoven
BRIN-nummer : 17RYJC1
Onderzoeksnummer : 151038
Datum onderzoek : 16 april 2013
Datum vaststelling : 26 juni 2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN.....	7
3	CONCLUSIE.....	13
	BIJLAGE 1 OORDELEN	15

1 INLEIDING

Op 16 april 2013 heeft de inspectie basisschool Reigerlaan bezocht in het kader van een landelijk stelselonderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2012-2013. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

Bijlage 1 bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het stelselonderzoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2, 3, 4, 5, 6, 7 en 8;
 - een gesprek met leraren is gevoerd;
 - een gesprek is gevoerd met de stuurgroep, bestaande uit de directie, de intern begeleider en de bouwcoördinatoren;

- een eindgesprek heeft plaatsgevonden met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012 en de notitie Analyse en waarden van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op basisschool Reigerlaan naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 BEVINDINGEN

Algemeen beeld

De school heeft zich sinds het vorige inspectiebezoek verder ontwikkeld. De stuurgroep, bestaande uit de directie, de intern begeleiders en de bouwcoördinatoren, speelt daarbij een belangrijke rol. Op basis van een duidelijke missie en visie zijn zichtbare stappen voorwaarts gezet op gebieden zoals het aanbod, de zorg en begeleiding, het didactisch handelen en het pedagogisch klimaat. De schoolontwikkeling is echter nog in volle gang. Een aantal ontwikkelpunten is weliswaar al gepland, maar nog niet gerealiseerd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de versterking van het leesonderwijs. Daarnaast is bij de gerealiseerde verbeteringen een verdere verdieping of aanscherping gewenst. De school is zich hiervan bewust en ziet dit als passend binnen de schoolontwikkeling als geheel. Het honderdjarig bestaan staat voor de deur en daar komt bij dat de realisatie van een SPIL centrum is gepland, waarbij het karakteristieke schoolgebouw zal worden gerenoveerd. Dit biedt voldoende kansen voor de komende jaren.

Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op basisschool Reigerlaan de kwaliteit van het onderwijs op de meeste onderzochte indicatoren op orde is. De opbrengsten zijn van een voldoende niveau en de inspectie heeft geen enkele normindicator als onvoldoende beoordeeld. Samengevat ontstaat daarmee een positief totaalbeeld, dat een basisarrangement rechtvaardigt.

Toelichting

Opbrengsten

Om de resultaten aan het einde van de basisschool te kunnen beoordelen, heeft de inspectie gebruik gemaakt van de prestaties van de leerlingen op de Eindtoets Basisonderwijs. In 2011, 2012 en 2013 voldoen deze aan de normen. Om de resultaten van de leerlingen gedurende de schoolperiode te kunnen waarderen, heeft de inspectie de resultaten in het schooljaar 2012-2013 op een aantal landelijk genormeerde toetsen in groep 3, 4 en 6 geanalyseerd. Als geheel voldoen deze aan de gestelde eisen. De rekenresultaten in groep 4 halen de norm echter niet. Ondanks de positieve leesresultaten in groep 3 en 4 is de school zelf niet helemaal tevreden over de leesresultaten in zijn geheel op school. De school heeft hierop dan ook actie ondernomen, onder andere door de geplande versterking van het aanbod voor voortgezet technisch lezen.

De school beschikt nog niet over een instrument waarmee zij de sociaal-emotionele ontwikkeling van haar leerlingen op een systematische wijze kan volgen. De inspectie onthoudt zich daarom van een oordeel voor indicator 1.5.

Onderwijs en leren

In de groepen 1 / 2 werkt de school thematisch. Zij heeft hiervoor als basis een integraal programma en een leerlingobservatiesysteem geïmplementeerd. De doorgaande lijn naar groep 3 is daarmee versterkt en in voldoende mate geborgd. In de groepen 3 tot en met 8 beschikt de school over methodes, die voldoen aan de kerndoelen. De vernieuwing van het aanbod is daarbij in volle gang. Zo heeft de school vorig jaar een nieuwe rekenmethode ingevoerd en is het aanbod voor begrijpend lezen vernieuwd. De school oriënteert zich momenteel op de versterking van het aanbod voor technisch lezen. De leerstof wordt voor zover mogelijk als geheel aangeboden. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van jaarplanningen per methode, die voldoende strikt worden gevolgd. Daarnaast streeft de school naar convergente differentiatie, waarbij leerlingen alleen als het echt niet anders kan op een individuele leerlijn worden geplaatst. Hiermee wordt gegarandeerd dat de volledige leerstof aan voldoende leerlingen wordt aangeboden. Ten slotte schenkt de school voldoende aandacht aan de bevordering van actief burgerschap en sociale integratie. Zij heeft ervoor gekozen om hiervoor geen afzonderlijke methode aan te schaffen, maar dit te integreren in de overige vakken en daarbij in te spelen op actuele gebeurtenissen. Het zelfgeschreven lied ten behoeve van de op handen zijnde kroning is hiervan een sprekend voorbeeld.

De leraren maken tijdens de lessen voldoende efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd. De afspraken rondom het klassenmanagement dragen hiertoe in positieve zin bij. De inspectie wijst de school er echter op dat aan het begin van de dag teveel leerlingen te laat komen. Dit verstoort de les en gaat ten koste van de netto onderwijstijd. Ouders moeten er vriendelijk, doch uitdrukkelijk op worden gewezen dat het van belang is dat de lessen ongestoord en op tijd kunnen beginnen.

De school besteedt voldoende aandacht aan het schoolklimaat. Zo is er een pestprotocol ingevoerd en zijn positief geformuleerde regels op school- en groepsniveau opgesteld om de kinderen aan te zetten tot gewenst gedrag. De directie geeft aan dat een positief schoolklimaat hoog in het vaandel staat, continu aandacht behoeft en dit ook zal blijven krijgen. Een goed inzicht in de (mogelijk veranderende) samenstelling van de leerlingenpopulatie en in de sociaal-emotionele ontwikkeling van de individuele leerlingen, is in dit kader van

belang. De school oriënteert zich momenteel op de aanschaf en invoering van een volgsysteem op dit gebied.

In de bezochte lessen hanteren de leraren het directe instructiemodel. De lessen kennen daarmee een duidelijke opbouw en de uitleg is in de regel helder. De initiële instructie wordt op een gedegen wijze en vaak aan de hele groep aangeboden, ook wanneer dit voor snellere leerlingen niet altijd strikt noodzakelijk is. Hiermee benadrukt de school haar streven tot convergente differentiatie. Daarbij wordt aandacht besteed aan het aanleren en toepassen van strategieën voor denken en leren. Op dit punt zijn echter nog (te grote) verschillen zichtbaar tussen de leraren. Dit biedt kansen om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. De school beseft dit, wat blijkt uit de inzet van een kijkwijzer met betrekking tot directe instructie, waarmee onderling lessen worden bezocht.

In het klassenmanagement is een duidelijke, doorgaande lijn zichtbaar. Afspraken rondom het stilteteken, het gebruik van een timer en het lopen van een vaste ronde worden consequent toegepast. Hier valt echter nog winst te halen, bijvoorbeeld op het gebied van het omgaan met uitgestelde aandacht, het zelfstandig werken en het samenwerkend leren. Dit past volgens de school in de verdere ontwikkeling van de toepassing van het directe instructiemodel, waarbij zij zelf het coöperatief leren als voorbeeld noemt. In dit kader is gesproken over het belang van een goede doorgaande lijn, niet alleen met betrekking tot de gekozen werkvormen, maar ook voor wat betreft de basiselementen, zoals stemgebruik, oog- en schoudermaatje, de rolverdeling tussen kinderen et cetera.

Afstemming en leerlingenzorg

De school volgt de ontwikkeling van haar leerlingen op een systematische wijze. Als het gaat om de cognitieve ontwikkeling, dan hanteert de school hiertoe zowel methodegebonden als landelijk genormeerde toetsen. Zoals eerder opgemerkt ontbreekt het nu aan een instrument om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen te volgen. Volgens planning zal dit in het komende schooljaar worden ingevoerd.

De school is voldoende in staat om leerlingen met leerachterstanden of een aanzienlijke voorsprong in ontwikkeling, op tijd te signaleren. Als basis voor de uitvoering van de zorg en begeleiding hanteert de school sinds vorig jaar groepsplannen. Leerlingen zijn daarbinnen in drie niveaus geclusterd. Zwakkere leerlingen krijgen extra instructie en maken eenvoudiger opdrachten, terwijl snellere leerlingen eerder zelfstandig aan de slag gaan en verdiepings- en verrijkingsopdrachten krijgen. De structuur rondom het werken met groepsplannen is inmiddels voldoende ingebed in de dagelijkse praktijk als het

gaat om de afstemming van het aanbod, de instructie en de tijd naar de behoeften van (groepen) leerlingen. Hierbij plaatst de inspectie de kanttekening dat, mede door het verdwijnen van de weektaken, de differentiatie in verwerking nu om versterking vraagt. Zaken als het gebruik van 'alleen voor mij' opdrachten en de beredeneerde keuze van individuele klaaropdrachten is een punt van aandacht.

Drie keer per jaar vindt er een groepsbespreking plaats, waarbij wordt bepaald in welk van de drie niveaus de leerlingen per vakgebied worden ingedeeld. Dit is een belangrijke stap, die in het kader van de leerlingenzorg om een verdere verdieping vraagt. Nu kan de clustering in drie groepen er namelijk toe leiden dat leerlingen met een verschillende hulpvraag zijn aangewezen op dezelfde (verlengde) instructie en geplande zorg. Voor leerlingen met een zwaardere of hardnekkige problematiek is dan ook een nadere analyse en diagnose noodzakelijk, die niet alleen antwoord geeft op de vraag op welke punten een leerling uitvalt, maar ook waarom. Dit is vervolgens de input om te komen tot een meer gerichte, leerlingsspecifieke zorg, naast of binnen het groepsplan. Wanneer deze goed doordacht en helder geformuleerd wordt, dan geeft dat de mogelijkheid om tevens de evaluatie van de verleende zorg te versterken. Het is van belang dat hierover duidelijke afspraken worden vastgelegd. Leerlingen die met een duidelijke achterstand kampen, moeten daarbij frequenter geëvalueerd worden dan nu over het algemeen gebeurt. De standaard drie keer per jaar (groepsbespreking) is hiervoor niet toereikend. Het is belangrijk om voor hen op tijd na te gaan of de hulp wel tot resultaat leidt en eventueel aangepast moet worden.

De school heeft ervoor gekozen om deze stappen in ieder geval te doorlopen voor leerlingen met een achterstand van tien maanden of meer. Dit criterium doet onvoldoende recht aan leerlingen met een kleinere, doch aanzienlijke achterstand, die met een extra inspanning nog (gedeeltelijk) is in te lopen. De inspectie heeft de school daarom in overweging gegeven om bij de komende groepsbespreking extra aandacht te besteden aan de diagnose van alle leerlingen, die op een D- of E-niveau presteren voor een van de basisvaardigheden. De conclusies hiervan dienen vervolgens te worden betrokken bij het nadenken over en het plannen van de optimale zorg voor deze leerlingen. Dit kan gebeuren op basis van individuele accenten binnen het groepsplan of, in sommige gevallen, op basis van een individueel handelingsplan.

Kwaliteitszorg

De school werkt continu aan de verdere ontwikkeling van haar onderwijs. De invoering van nieuwe methodes, de aandacht voor een positief schoolklimaat, de afspraken rondom het directe instructiemodel en de implementatie van groepsplannen zijn hiervan concrete voorbeelden. De systematiek waarmee dit gebeurt kan op een aantal punten verder worden aangescherpt.

Om te beginnen is het zaak om voldoende inzicht te hebben in de uitgangssituatie van de school. Hiertoe evalueert de school regelmatig haar opbrengsten en trekt hieruit ook conclusies. Voorbeelden zijn de geplande versterking van het technisch leesonderwijs en de interventie met betrekking tot spelling. De school brengt ook delen van de kwaliteit van het onderwijs zelf in beeld. Het gebruik van de kwaliteitskaarten is echter verwaterd. Op dit moment heeft de school dan ook geen sluitend systeem om met vaste regelmaat zelf het totale onderwijsleerproces onder de loep te nemen. Voor een alternatief wil de directie aansluiten bij de bovenschoolse ontwikkelingen.

De school heeft de geplande verbeteractiviteiten voor de periode 2011-2015 globaal vastgelegd in het schoolplan. Per schooljaar worden vervolgens de te realiseren verbeteringen ingepland. De school kan voldoende aantonen dat hieraan binnen de werkgroepen of de bouwen planmatig wordt gewerkt. Het ontbreekt in het jaarplan echter aan een overkoepelende planning, waarbij het doel van iedere verbetering voldoende 'smart' (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) is vastgelegd en vervolgens is uitgewerkt in een planning met concrete tussendoelen. Wanneer duidelijk is wat er wanneer, door wie en hoe moet gebeuren, dan geeft dit rust in de sturing en inzicht tijdens de evaluatie of de planning (nog) realistisch is en of de beoogde doelen ook daadwerkelijk worden behaald.

De school besteedt voldoende aandacht aan het schriftelijk vastleggen van afspraken en het borgen van de uitvoering in de dagelijkse praktijk. Hiertoe maakt de school onder andere gebruik van klassenbezoeken op basis van een kijkwijzer. Ten slotte verantwoordt de school zich in voldoende mate aan de betrokkenen, zoals de ouders en het bevoegd gezag.

3 CONCLUSIE

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Reigerlaan op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden weinig tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

Er is een tekortkoming geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

Ten aanzien van de klachtenregeling is geconstateerd dat in de schoolgids informatie ontbreekt over de wijze waarop ouders klachten kunnen indienen. Bij de klachtenregeling is de interne procedure weergegeven. Tevens wordt verwezen naar 'de Landelijke Klachtencommissie (LKC), waarbij ons bestuur en onze school zijn aangesloten.' Specifiek dient echter het adres van de externe klachtencommissie te zijn vermeld, met de informatie waar het reglement van de externe klachtencommissie is te verkrijgen. De inspectie heeft het bestuur opdracht gegeven alle ouders hierover middels de nieuwsbrief te informeren. De inspectie ontvangt een afschrift hiervan. Tevens zal de ontbrekende informatie in de volgende versie van de schoolgids worden opgenomen.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2012. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2*	De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.4	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			•		
1.5	De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					•

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.1*	Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.2*	De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3	De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4*	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	
2.6	De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			•	

Tijd		1	2	3	4
3.1	De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			•	

Schoolklimaat		1	2	3	4
4.7	Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.			•	

Didactisch handelen		1	2	3	4
5.1*	De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			•	
5.2*	De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			•	
5.3*	De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			•	

Afstemming		1	2	3	4
6.1	De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.2	De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	
6.3	De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.		•		
6.4	De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	

Begeleiding		1	2	3	4
7.2	De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		•		

Zorg		1	2	3	4
8.1	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			•	
8.2	Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		•		
8.3*	De school voert de zorg planmatig uit.			•	
8.4	De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.		•		

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			•	
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			•	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			•	
9.7	De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			•	

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT3A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

